

VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Osnutek proračunskega načrta za leti 2018- 2019

ob predpostavki nespremenjenih politik,
skladno z Uredbo EU št. 473/2013

Oktober 2018

Kazalo

<i>Javnofinančne projekcije</i>	3
<i>Jesenska napoved gospodarskih gibanj</i>	4
<i>Fiskalna pozicija</i>	5
<i>Dolg in potencialne obveznosti</i>	5
<i>Implementacija specifičnih priporočil</i>	6
<i>Osnove za Osnutek proračunskega načrta 2019, predpostavka nespremenjenih politik</i>	6
<i>Tabele Osnutka proračunskega načrta 2019</i>	7
<i>Tabela pregled specifičnih priporočil EU</i>	13
<i>Tabela pregled ciljev EU 2020</i>	17

Slovenski Osnutek proračunskega načrta 2019 predstavlja fiskalne projekcije za centralno, lokalno raven države in sklade socialnega zavarovanja, torej veliko sliko javnih financ na podlagi tekočih gibanj (spremljanja realizacije) in na noveliranih projekcijah. Osnovni vir oz. izhodišče za pripravo Osnutka so sprejeta državna poročila za leti 2018 in 2019 (objavljen v UL št. 71 - 12. decembra 2017), finančna načrta Zavoda za zdravstveno zavarovanje – ZZZS (rebalans potrjen na skupščini dne 17. 9. 2018), Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje – ZPIZ (potrjenega 21.12.2017 na skupščini) ter projekcije občinskih proračunov (temelječe na sprejetih občinskih proračunih, tekoči realizaciji ter ocenah). Fiskalne projekcije podrobneje zajemajo projekcije scenarija brez sprememb politik štirih blagajn javnega financiranja, prišteta je še večina javnih zavodov, javnih skladov in javnih agencij, ki več kot 50 % svojih odhodkov pokrivajo iz javnofinančnih virov (večina vrtcev, šol, univerz, bolnišnic, zdravstvenih domov, javnih zavodov s področja kulture, socialnega varstva, raziskovalne dejavnosti idr.). V institucionalni sektor države so po institucionalni klasifikaciji vključene tudi določene gospodarske družbe, npr. Slovenski državni holding (SDH), Družba za upravljanje terjatev bank (DUTB), Kapitalska družba (KAD) in druge.

Vlada RS je nastopila mandat 13. 9. 2018, zato v tem času ni bilo možno sprejeti politik in ukrepov, ki bi že vplivali na proračun 2019. Prav tako ni bilo mogoče do 1. oktobra 2018 pripraviti sprememb proračuna za leto 2019. Vlada zato Evropski komisiji posreduje Osnutek proračunskega načrta na podlagi nespremenjenih politik skladno z Uredbo EU 473/2013. Pri pripravi navedenega dokumenta so upoštevani zadnji podatki o temeljnih agregatih sektorja država za leto 2018 (objava SURS 25. 9. 2018), jesenska napoved gospodarskih gibanj UMAR (objava 27. 9. 2018), novi izvedbeni načrt operativnega programa (INOP) za EU sredstva in podatki o realizaciji državnega proračuna, ZZZS, ZPIZ ter občin za osem mesecev leta 2018. Ker je Vlada ugotovila, da je treba pripraviti rebalans proračuna 2019, se bo moral hkrati z rebalansom pripraviti nov Osnutek proračunskega načrta, ki bo posredovan tako Evropski komisiji kot Fiskalnemu svetu. Prav tako se bosta za leto 2019 spremenila finančna načrta ZZZS in ZPIZ ter projekcije občinskih proračunov.

Slovenija je ob predpostavki brez sprememb politik skladna z zahtevami SGP (Pakta stabilnosti in rasti) z vidika pravila dolga. Dolg države je še vedno nad 60 % BDP (2018: 70,3 % BDP, 2019: 66,6 % BDP), vendar se vztrajno znižuje s predvideno dinamiko. Slovenija bo ob predpostavki brez sprememb politik nadaljevala z aktivnostmi za doseganje dolgoročne vzdržnosti javnih financ skladno s pravili.

Javnofinančne projekcije

Javne finance centralne, lokalne ravni države kot tudi skladov socialnega zavarovanja ob predpostavki nespremenjenih politik ostajajo stabilne in ustvarjajo presežek sektorja država. Predvidevamo presežek sektorja država leta 2018 v višini 0,5 % BDP, leta 2019 pa se brez ukrepov presežek zniža na 0,2 % BDP. Presežek sektorja država je posledica pozitivnih ekonomskih trendov, znižanja obrestnih mer ter do lanskega leta zajezenih izdatkov. V obdobju 2015-2018 je rast prihodkov povprečno dosegla 4,2 % in je prehitela rast izdatkov (povprečna rast izdatkov v enakem obdobju 2015-2018 je znašala 0,9 %) za 3,3 odstotne točke. Vendar pa je Slovenija še vedno oddaljena od svojega srednjeročnega cilja, zapisanega

v Ustavi RS (ob predpostavki brez sprememb politik) približno za 1 % BDP v letu 2019. Vlada RS bo v mandatu 2018-2022 postopno in osredotočeno na prioritetenih področjih nadaljevala s fiskalno konsolidacijo s ciljem srednjeročne uravnoteženosti, kot tudi s poudarkom na zagotavljanju rasti (osrednja elementa Pakta stabilnosti in rasti). Dosedanja fiskalna konsolidacija je bila ugodna za rast potrošnje in izvoza, ki sta gonilo rasti, prav tako pa se ob predpostavki nespremenjenih politik nekateri ukrepi že sprostili. V fiskalnih projekcijah so tako upoštevani vsi zakonsko sprejeti ukrepi, kot tudi težnje po povečanju absorpcije EU sredstev. Zato posebno pozornost namenjamo ravni investicij glede na BDP.

<i>Saldo sektorja država in dolg</i>	2017	2018	2019
		% BDP	
Saldo sektorja država	0,1	0,5	0,2
Strukturni saldo	0,1	-0,2	-0,9
Dolg sektorja država	74,1	70,3	66,6

Vir: Ministrstvo za finance

Jesenska napoved gospodarskih gibanj

Jesenska napoved gospodarskih gibanj 2018 (UMAR, september 2018) predvideva nadaljevanje visoke in široko osnovane gospodarske rasti. Rast BDP v letu 2018 bo 4,4-odstotna, še naprej bosta ključna dejavnika izvoz in investicije, njuna rast bo nekoliko nižja kot lani, okrepila pa se bo rast zasebne potrošnje. V letu 2019 bo gospodarska rast ostala na razmeroma visoki ravni (3,7 %). Na nekoliko nižjo rast kot lani in letos bodo vplivali predvsem: (i) postopno upočasnjevanje rasti tujega povpraševanja in (ii) demografski dejavniki, ki se bodo odrazili predvsem v postopnem zmanjševanju delovno aktivnega prebivalstva. Rast plač se bo ob takšnih gospodarskih gibanjih in spremembah na trgu dela v prihodnjem letu okrepila. Napoved izhaja iz (i) zadnjih napovedi mednarodnih inštitucij za gospodarsko rast v trgovinskih partnericah, ki ostajajo razmeroma ugodne, in (ii) razmer v domačem okolju, kjer se nadaljujejo pozitivna gibanja na trgu dela, pričakovanja potrošnikov in določenega segmenta podjetij pa se nekoliko umirjajo, a ostajajo visoka.

Pri oceni položaja gospodarstva v gospodarskem ciklu nekateri kazalniki kažejo v podobno smer kot proizvodna vrzel, ki je od letos pozitivna, večina kazalnikov pa ostaja zmernih in tega ne potrjujejo. V isti smeri kot proizvodna vrzel kažejo hitre rasti na trgu nepremičnin (pri številu transakcij in cenah) ter izredno, ponekod zgodovinsko visoke vrednosti kazalnikov pomanjkanja delovne sile in izkoriščenosti proizvodnih zmogljivosti. Finančno-cenovni kazalniki (predvsem inflacija, kreditna aktivnost bank in presežek na tekočem računu plačilne bilance), kjer so se pozitivna gibanja začela krepiti šele nedavno in naj bi se večinoma nadaljevala z zmernim tempom, pa dosegajo skromne stopnje rasti oziroma sprememb.

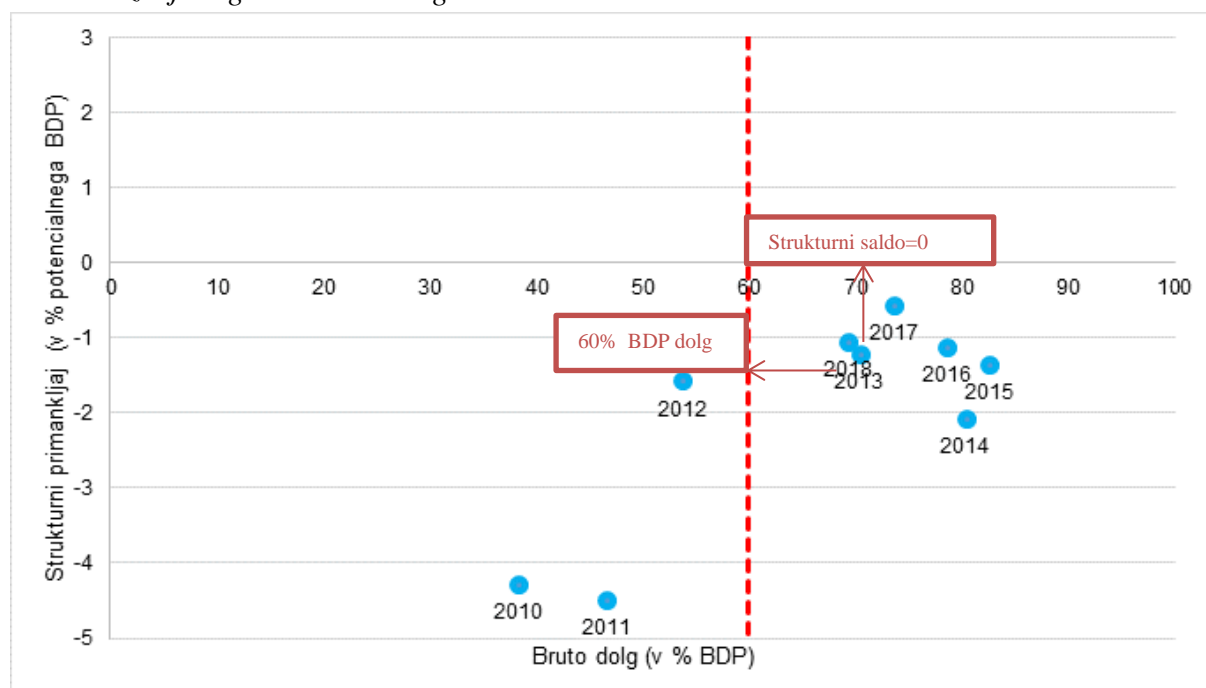
Med tveganji za uresničitev Jesenske napovedi prevladujejo morebitne drugačne razmere v mednarodnem okolju od predvidenih v osrednjem scenariju, ki bi lahko privedle do nižje gospodarske rasti. Ta pretežno negativna tveganja v mednarodnem okolju so se od spomladi opazneje okrepila. Domača tveganja za drugačno realizacijo gospodarske rasti od napovedi so za prihodnje leto še pretežno uravnotežena. Možnosti za (kratkoročno) višjo gospodarsko rast

so povezane z: (i) razmeroma visokim zaupanjem potrošnikov in podjetij v gospodarstvo in (ii) višjo rastjo plač od predvidene v osrednjem scenariju.

Fiskalna pozicija

Glede na izračune in veliko volatilnost preračunov tako proizvodne vrzeli kot vsakokratnih letnih revizij temeljnih agregatov sektorja država (SURS, ESA 2010 metodologija), lahko sklepamo, da je Slovenija leta 2017 z omejevalnimi ukrepi in kot posledica ugodne gospodarske rasti že skoraj strukturno uravnotežila javne finance. Trajno doseganje srednjeročnega cilja ostaja vodilo fisklane politike.

Slika: Razvoj dolga in strukturnega salda v letih 2010- 2018

Vir: Evropska komisija, Ameco

Dinamika in pot doseganja srednjeročnega cilja v mandatu 2018-2022 bo predstavljena z novim Osnutkom proračunskega načrta (z ukrepi) kot tudi spomladi v Programu stabilnosti, posledično pa tudi v Odloku o okviru za pripravo proračunov sektorja država za obdobje 2019 (sprememba) in za naslednja tri leta do 2022.

Dolg in potencialne obveznosti

V času prevladujočega okolja nizkih (negativnih) obrestnih mer v evroobmočju in nizkih zahtevanih donosov na evrskih dolžniških kapitalskih trgih za Republiko Slovenijo je Ministrstvo za finance izvedlo sedem medvalutnih (EUR-USD) transakcij upravljanja z dolgom in skupno predčasno refinanciralo 55 % dražjega dolarskega dolžniškega portfelja s cenejšimi evrskimi obveznicami daljših ročnosti. Izdane so bile obveznice z ročnostjo 10, 16, 20, 24 in 30 let. Povprečno trajanje do zapadlosti dolga državnega proračuna se je podaljšalo s 5,7 let v letu 2013 na ocenjenih 9,4 let v letu 2018. Trajanje dolga državnega proračuna pa se je s 4,5 let v letu 2013 povečalo na ocenjenih 8,1 let v letu 2018. Hkrati se je povprečna

(implicitna) obrestna mera celotnega dolga državnega proračuna v vsem tem času zniževala in v letu 2018 dosegla 3 %. Delež dolga državnega proračuna, denominiranega v USD (vse obveznosti se sicer plačujejo v evrih), se je s 25 % znižal na današnjih 8,2 %.

Stanje poroštev Republike Slovenije na dan 30. 6. 2018 znaša 6.002 mio EUR, od tega stanje državnih poroštev za obveznosti finančnega sektorja (S. 12) 669 mio EUR. Ocena stanja poroštev Republike Slovenije konec leta 2018 in 2019 je narejena ob določenih predpostavkah glede odplačil obstoječih in odobritve novih poroštev. Načrtovana kvota novih poroštev za leto 2018, skladno z zakonom o izvrševanju proračuna, znaša 500 milijonov evrov in ločeno za porošstva SID banke, d. d., 350 milijonov evrov. Realizacija preteklih let kaže, da je izkoriščenost kvote nizka, saj je bila v letu 2015 5,7 odstotna, v letu 2016 14,8 odstotna, v letu 2017 pa ni bila koriščena, saj so bila vsa porošstva, izdana v tem letu, namenjena refinanciranju obstoječih obveznosti. Prav tako ni bila koriščena kvota, namenjena SID banki, d. d.

Implementacija specifičnih priporočil

Proračunski načrt za leto 2019 vključuje tudi ukrepe za uresničevanje posebnih priporočil Evropskega Sveta iz junija 2018 (podrobneje v naslednjem poglavju). S tem bomo nadaljevali prizadevanja za uresničevanje glavnih strukturnih sprememb za zagotavljanje dolgoročne stabilnosti v prihodnjih letih in o izvajanju poročali v Nacionalnem reformnem programu.

Osnove za Osnutek proračunskega načrta 2019, predpostavka nespremenjenih politik

Osnutek proračunskega načrta upošteva:

- Zakon o sistemu plač v javnem sektorju, Kolektivno pogodbo za javni sektor, Dogovor o ukrepih na področju stroškov dela in drugih ukrepih v javnem sektorju.
- Na strani izdatkov za blago in storitve so v državnem proračunu upoštevane zahteve NATO v sklopu modernizacije enot slovenske vojske vezanih na Srednjeročni obrambni program RS 2018-2023. Slovenija ostaja v krogu tistih držav, ki namenjajo za obrambne izdatke 1 % ali več.
- Transferi posameznikom in gospodinjstvom ob predpostavki nespremenjenih politik upoštevajo gibanja števila upravičencev v 2019 in že sprejete zakonske obveznosti.
- Osnutek upošteva tudi nov Izvedbeni načrt operativnega programa za EU sredstva, ki ga izda minister, pristojen za evropsko kohezijsko politiko in razvoj, katerega predhodno uskladi s posredniškimi organi. Znotraj skupne kmetijske politike je upoštevan Program razvoja podeželja 2014-2020.
- Namenska sredstva so v Osnutku pomembna za oceno javnih investicij, upoštevani so prenosi neporabljenih sredstev iz preteklih let.
- Enkratni izdatki so enaki kot ob pripravi Programa stabilnosti.

Tabele Osnutka proračunskega načrta 2019

Tab 0a. Osnovne predpostavke mednarodnega okolja	2017	2018	2019
Kratkoročna obrestna mera (letno povprečje) ¹	-0,3	-0,3	-0,2
Dolgoročna obrestna mera (letno povprečje) ²	1,1	1,1	1,3
Razmerje USD/€ (letno povprečje) ³	1,129	1,182	1,150
Nominalni efektivni tečaj	0,5	0,7	0,0
Svetovna rast BDP (brez EU)	-	-	-
Rast BDP v EU	2,4	2,1	1,9
Rast (relevantnih) izvoznih trgov ⁴	6,0	4,7	4,7
Svetovne količine uvoza razen EU	-	-	-
Cena nafte (Brent, USD/sodček)	54,3	71,6	72,2

Vir: UMAR - Jesenska napoved 2018.

Opombe: ¹ 3 mesečni EURIBOR, podatek za leto 2018 je povprečje jan-sept 2018; ² donosnost do dospelja 10-letne državne obveznice, podatek za leto 2018 je povprečje jan-sept 2018 (vir: Bloomberg.com); ³ za leti 2018 in 2019: tehnična predpostavka na podlagi povprečnih vrednosti med 1. in 20. avgustom 2018; ⁴ realni uvoz blaga in storitev trgovinskih partneric tehtan s slovenskimi deleži izvoza v te države.

Tab. 0b. Glavne predpostavke	2017 (Raven)	2018 (Raven)	2019 (Raven)
1. Zunanje okolje			
a. Cene blaga* (ICŽP)	8,0	5,8	2,0
b. Razponi nemških obveznic	0,87	0,58 (jan-sept)	
2. Fiskalna politika			
a. Neto posojanje / neto izposojanje S.13 (mio EUR)	28,4	235,0	77,5
b. Bruto dolg države (mio EUR)	31.859,1	32.146,9	32.333,1
3. Monetarna politika / Finančni sektor / Predpostavke v zvezi z obrestnimi merami:			
a. Obrestne mere			
i. Euribor	-0,3	-0,3 (jan-sept)	
ii. obrestna mera depozitov	0,13	0,15 (jan-jul)	
iii. obrestna mera za posojila	2,34	2,11	
iv. donosnost do dospelja 10-letnih državnih obveznic	1,14	1,08 (jan-sept)	
b. Razvoj depozitov	4,6	6,5 (aug yoy)	
c. Razvoj posojil	3,8	4,4 (aug yoy)	
d. Gibanja nedonosnih posojil	3,6	2,8 (Jul)	
Demografski trendi			
a. Razvoj delovno sposobnega prebivalstva**	1.272,7	1.262,6	1.252,1
b. Razmerje odvisnosti***	31,2	32,4	33,6
Strukturne politike			

Opombe:

*Prices of commodities: Non-energy commodities in USD, change in % **20-64 years, 1. January of year

***65+/20-64*100, annual average

Tab 1a. Gospodarska rast in z njo povezani indikatorji	ESA koda	2017 (Raven v mio EUR)	2017 (stopnja spremembe)	2018 (stopnja spremembe)	2019 (stopnja spremembe)
1. Realni BDP	B1*g		4,9	4,4	3,7
od tega:					
se pripišejo k ocenjenemu vplivu skupnih proračunskih ukrepov za gospodarsko rast					
2. Potencialni BDP			2,3	2,7	3,0
prispevki:					
– delo			0,6	0,8	1,0
– kapital			0,2	0,4	0,6
– skupna faktorska produktivnost			1,5	1,5	1,5
3. Nominalni BDP	B1*g	43.000	6,5	6,4	6,1
Komponente realnega BDP:					
4. Zasebna potrošnja	P.3	22.305	1,9	2,7	2,6
5. Končna potrošnja države	P.3	7.837	0,5	2,7	2,0
6. Bruto investicije v osnovna sredstva	P.51	7.962	10,7	9,0	8,5
7. Spremembe zalog in neto pridobitve vrednostnih predmetov (v % BDP)	P.52 + P.53	715	1,7	1,5	1,4
8. Izvoz proizvodov in storitev	P.6	35.637	10,7	8,2	6,6
9. Uvoz proizvodov in storitev	P.7	31.455	10,3	8,0	7,1
Prispevki k realni rasti BDP:					
10. Domača potrošnja		38.818	3,6	3,5	3,4
11. v tem: spremembe zalog in vrednostni predmeti	P.52 + P.53	715	0,6	-0,1	0,0
12. Saldo izvoza in uvoza proizvodov in storitev	B.11	4.181	1,3	0,9	0,3

Vir: SURS, Jesenska napoved 2018, UMAR.

Tab. 1.b. Cenovna gibanja sprememba v %	ESA koda	2017 (Raven)	2017 (stopnja spremembe)	2018 (stopnja spremembe)	2019 (stopnja spremembe)
1. Deflator BDP			1,6	1,9	2,3
2. Deflator zasebne potrošnje			1,7	2,5	2,2
3. ICŽP (povprečje leta) – indeks cen življenjskih potrebščin*			1,4	1,8	2,1
4. Deflator državne potrošnje			2,7	2,2	3,6
5. Deflator investicij v osnovna sredstva			1,5	2,4	2,8
6. Deflator izvoznih cen (blaga in storitev)			2,5	2,1	1,7
7. Deflator uvoznih cen (blaga in storitev)			3,0	2,6	1,9

Vir: SURS, Jesenska napoved 2018, UMAR.

Opomba: *nacionalni indeks

Tab. 1c. Gibanja na trgu dela	ESA koda	2017 (Raven)	2017 (stopnja spremembe)	2018 (stopnja spremembe)	2019 (stopnja spremembe)
1. Zaposlenost (št.zaposlenih) ¹ rast v %		986	2,8	2,8	1,5
2. Zaposlenost (opravljene ure), rast v %		1.601,8 59	1,0	4,8	2,7
3. St. brezposelnosti po anketi o del. sili (v %)		67,5	-15,3	-15,8	-11,5
4. Produktivnost dela (osebe)		40.470	1,9	1,5	2,1
5. Produktivnost dela (opravljene ure)		25,0	3,8	-0,4	0,9
6. Sredstva za zaposlene ³	D.1	21.203	6,5	7,9	6,8
7. Sredstva za zaposlene na zaposlenega ^{3,4} v 000 EUR		21,494	3,7	4,9	5,2

Vir: SURS, Jesenska napoved 2018, UMAR.; Opombe: ¹ Zaposleno prebivalstvo po nacionalnih računih (domači koncept), ² Upoštevan je realni BDP, ³ Nominalne rasti, ⁴ Upoštevani so zaposleni za polni delovni čas (full timer).

Tab. 1d. Saldi po posameznih sektorjih	ESA koda	2017 (% BDP)	2018 (% BDP)	2019 (% BDP)
1. Neto posojanje / neto izposojanje glede na preostali svet od tega:	B.9	6,3		
- Saldo blaga in storitev		9,7	10,0	9,7
- Saldo primarnih dohodkov in tekočih transferjev		-2,6	-3,2	-3,3
- Saldo transferjev kapitala		-0,8		
2. Neto posojanje/neto izposojanje zasebnega sektorja	B.9	0,1	0,5	0,2
3. Neto posojanje/neto izposojanje sektorja država	EDP B.9			
4. Statistična razlika				

Tab. 2b. Konsolidirana bilanca sektorja države	ESA koda	2018 (% BDP)	2019 (% BDP)
Primanjkljaj/presežek države po podsektorjih (B.9)			
1. Enote širše ravni države	S.13	0,51	0,16
2. Enote centralne ravni države	S.1311		
3. Enote regionalne ravni države	S.1312		
4. Enote lokalne ravni države	S.1313		
5. Skladi socialnega zavarovanja	S.1314		
6. Izdatki za obresti	EDP D.41	1,98	1,66
7. Primarni presežek/primanjkljaj		2,5	1,8
8. Enkratni in drugi začasni ukrepi		0,09	0,05
8.a Enkratni ukrepi na strani prihodkov: sektor država			
8.b Enkratni ukrepi na strani odhodkov: sektor država		0,09	0,05
9. Realna rast BDP (v %) (=1 v Tab. 1a)		4,4	3,7
10. Potencialna rast BDP (v %) (=2 v Tab. 1a)		2,7	3,1
Prispevki:			
- Dela		0,8	1,0
- Kapitala		0,4	0,6
- Skupna factorska produktivnost		1,5	1,5
11. Proizvodna vrzel (v % potencialnega BDP)		1,8	2,4
12. Ciklični proračunski del (v % potencialnega BDP)		0,8	1,1
13. Ciklično prilagojen saldo (1-12) (% potencialnega BDP)		-0,3	-0,9
14. Ciklično prilagojen primarni saldo (13+6) (% pot. BDP)		1,6	0,7
15. Strukturni saldo (13-8) (v % potencialnega BDP)		-0,2	-0,9

Tab. 2.b. Dolg sektorja država	ESA koda	2018 (% BDP)	2019 (% BDP)
1. Raven bruto javnega dolga		70,3	66,6
2. Spremembe bruto dolga		-3,8	-3,7
Prispevki k spremembi bruto dolga:			
3. Primarni saldo		2,5	1,8
4. Izdatki za obresti	EDP D.41	2,0	1,7
5. Prilagoditve (SFA)		1,1	0,5
od tega:			
- obračunski popravki			
- neto povečanje finančnih sredstev			
od tega:			
- prilivi iz privatizacije			
- vplivi vrednotenja in drugo			
p.m.: Implicitna obrestna mera		2,8 %	2,5 %
Druge relevantne spremenljivke:			
6. Stanje likvidnih denarnih sredstev		10,8	8,2
7. Neto dolg (7=1-6)		59,5	58,5
8. Odplačilo dolga (glavnice obveznic) po stanju na dan preteklega leta		4,0	4,7
9. Delež dolga v tuji valuti – po valutni zamenjavin (%)		0,1	0,1
10. Povprečni tehtani čas do dospelja (v letih)		9,2	9,0

Tab. 2c. Stanje poroštev	2018 (% BDP)	2019 (% BDP)
Državna poročstva	12,7	11,1
od katerih: povezanih s finančnim sektorjem*	1,5	1,4

Opomba: *Skladno s klasifikacijo SKIS so vključene pravne osebe s SKIS oznako S.12

Tab. 3. Napovedi na predpostavki nespremenjene politike	ESA koda	2018 (% BDP)	2019 (% BDP)
Sektor država (S13)			
1. Skupaj prihodki ob nespremenjeni politiki	TR	42,9	42,4
od tega:			
1.1 Davki na proizvodnjo in uvoz	D.2	14,1	13,6
1.2 Tekoči davki na dohodke in premoženje itn.	D.5	7,8	7,7
1.3 Davki na kapital	D.91	0,03	0,03
1.4 Prispevki za socialno varnost	D.61	14,9	14,6
1.5 Prihodki od lastnine	D.4	1,0	0,8
1.6 Drugi prihodki		5,1	5,6
p.m.: Davčno breme (D.2+D.5+D.61+D.91-D.995)		36,8	36,0
Skupaj odhodki ob nespremenjeni politiki	TE	42,4	42,2
od tega:			
2.1 Sredstva za zaposlene	D.1	11,2	11,1
2.2 Vmesna potrošnja	P.2	6,2	6,0
2.3 Socialna nadomestila	D.62,D.63	16,7	16,4
od tega: socialni transferji brezposelnim		0,4	0,3
2.4 Izdatki za obresti	EDP D.41	2,0	1,7
2.5 Subvencije	D.3	0,7	0,7
2.6 Bruto investicije v osnovna sredstva	P.51	3,3	4,0
2.7 Kapitalski transferji, odhodki	D.9	0,5	0,5
2.8 Drugi odhodki		1,8	1,9

Tab. 4a. Napovedi prihodkov in izdatkov sektorja država (po glavnih agregatih) – NI ciljnega scenarija	ESA Code	2018 (% of GDP)	2019 (% of GDP)
Sektor država (S13)			
1. Cilj za skupne prihodke	TR		
<i>od tega:</i>			
1.1 Davki na proizvodnjo in uvoz	D.2		
1.2 Tekoči davki na dohodke in premoženje	D.5		
1.3 Davki na kapital	D.91		
1.4 Prispevki za socialno varnost	D.61		
1.5 Prihodki od lastnine	D.4		
1.6 Drugi prihodki			
p.m.: Davčno breme (D.2+D.5+D.61+D.91-D.995)			
2. Cilj za skupne odhodke	TE		
<i>od tega:</i>			
2.1 Sredstva za zaposlene	D.1		
2.2 Vmesna potrošnja	P.2		
2.3 Socialna nadomestila	D.62,D.63		
od tega: socialni transferji brezposelnim			
2.4 Izdatki za obresti (=9 v Tab. 2.a)	EDP D.41		
2.5 Subvencije	D.3		
2.6 Bruto investicije v osnovna sredstva	P.51		
2.7 Kapitalski transferji, odhodki	D.9		
2.8 Drugi odhodki			

Tab. 4b. Merilo rasti odhodkov	2017 (Raven)	2017 (% BDP)	2018 (% BDP)	2019 (% BDP)
1. Odhodki za programe EU, ki so popolnoma usklajeni s prihodki sredstev EU	398,2	0,93	1,04	1,84
1a. Od tega investicije v celoti vezane na prihodke iz EU proračuna	74	0,16	0,21	0,70
2. Ciklični odhodki za nadomestila za brezposelnost	8	0,02	0,01	0,00
3. Učinki diskrecijskih ukrepov v zvezi s prihodki				
4. Povečanje prihodkov, ki jih ureja zakon				

Tab. 4.c.i. Izdatki sektorja država po funkciji (izobraževanje, zdravstvo in zaposlovanje)¹

¹/ni na voljo

Tab. 4.c.ii. Izdatki sektorja država po funkciji	COFOG koda	2016 (% BDP)	2017 (% BDP)
1. Javna uprava	1	6,6	
2. Obramba	2	0,9	
3. Javni red in varnost	3	1,7	
4. Ekonomske dejavnosti	4	4,5	
5. Varstvo okolja	5	0,6	
6. Stanovanjske dejavnosti in urejanje okolja	6	0,4	
7. Zdravstvo	7	6,7	
8. Rekreativna, kultura in religija	8	1,4	
9. Izobraževanje	9	5,6	
10. Socialna zaščita	10	16,7	
11. Skupaj izdatki države (=2 v Tab. 3)	TE	45,1	

¹/ni na voljo leto 2017, 2018

Tab. 5. Diskrecijski ukrepi (agregirano) NI ciljnega scenarija	ESA koda	2017 (% BDP)	2018 (% BDP)	2019 (% BDP)	2020 (% BDP)	2021 (% BDP)	2022 (% BDP)	2023 (% BDP)
Prihodki								
Davki na proizvodnjo in uvoz	D.2							
Tekoči davki na dohodke in premoženje	D.5							
Davki na kapital	D.91							
Prispevki za socialno varnost	D.61							
Prihodki od lastnine	D.4							
Drugi prihodki	P.11+P.12+P.131+D.39+D.7+D.9 (other than D.91)							
Izdatki								
Sredstva za zaposlene	D.1							
Vmesna potrošnja	P.2							
Skupaj socialna nadomestila	D.62+D.63+D.621+D.624+D.631							
Izdatki za obresti	EDP D.41							
Subvencije	D.3							
Bruto investicije v osnovna sredstva	P.51							
Kapitalski transferji, odhodki	D.9							
Drugi odhodki	D.29+D.4+D.5+D.7+P.52+P.53+K.2+D.8							

Tab. 7. Primerjava s predhodnimi napovedmi PS NI ciljnega scenarija	ESA koda	2017 (% BDP)	2018 (% BDP)	2019 (% BDP)
Ciljni saldo sektorja države (S.13)				
Program stabilnosti	EDP B.9			
Osnutek proračunskega načrta (DBP)	EDP B.9			
Razlika				
Napovedi salda sektorja države (S.13) ob nespremenjeni politiki				
Program stabilnosti	EDP B.9	0,0	0,4	0,2
Osnutek proračunskega načrta (DBP)	EDP B.9	0,1	0,5	0,2
Razlika		0,1	0,1	0,0

Tabela pregled specifičnih priporočil EU

CSR	2018 priporočila EU	Stanje RS
1	Zagotovi, da nominalna stopnja rasti neto primarnih javnofinančnih odhodkov v letu 2019 ne bo preseгла 3,1 %, kar ustreza letni strukturni prilagoditvi v višini 0,65 % BDP.	Rebalans proračunov za leto 2019 še ni bil pripravljen (predvidevamo ga v prvem četrtletju 2019)
	Sprejme in izvaja zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju ter načrtovano reformo dolgotrajne oskrbe.	<p>V letu 2016 se je oblikoval predlog novega Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, ki je bil dan v javno razpravo in v mnenje socialnim partnerjem v začetku leta 2017. V letu 2017 so se nadaljevala usklajevanja predloga zakona s predstavniki Ekonomsko socialnega sveta in drugimi ključnimi deležniki. V začetku leta 2018 je bil predlog zakona poslan na Ekonomsko socialni svet in koalicijskim partnerjem. V letu 2018 in 2019 se bo v okviru delovanja nove Vlade RS nadaljevalo z delom na predlogu zakona, skladno s smernicami, začrtanimi v Koalicijskem sporazumu o sodelovanju v Vladi Republike Slovenije za mandatno obdobje 2018–2022.</p> <p>V predlogu zakona bodo urejene pravice na nivoju zakona, le-te pa bodo jasno definirane. Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) bo postal aktivni kupec. Pomemben del ureditve v predlogu zakona se nanaša na način in vire financiranja, pri čemer je finančna vzdržnost zdravstvenega sistema tesno povezana tudi s solidarnostjo, pravičnostjo in dostopnostjo. V novi zakonodaji bo večji poudarek namenjen tudi krepitvi nadzora, tako nad plačniki, kot nad izvajalci. Ob tem se financiranje nekaterih izdatkov, ki jih sedaj plačuje ZZZS, že postopno do leta 2021 prenaša na državni proračun (spremembe Zakona o zdravniški službi).</p> <p>V letu 2018 se izvajajo projekti v sodelovanju s Službo Evropske komisije za podporo strukturnim reformam. Med pomembnejšimi je dvoletni projekt: Načrtovanje in upravljanje mreže javne zdravstvene službe. Namen projekta je izdelava orodij in vzpostavitev mehanizmov upravljanja mreže javne zdravstvene službe z vidika pravične dostopnosti, spreminjajočih se potreb prebivalstva, kakovostne in varne zdravstvene oskrbe ter racionalne rabe virov.</p> <p>Po imenovanju nove Vlade RS v septembru 2018 se bodo nadaljevale aktivnosti na področju zdravstvene reforme. V letu 2019 bo poudarek na ukrepih za obvladovanje čakalnih dob in stabilizaciji poslovanja bolnišnic.</p> <p>Nova sistemska ureditev tega področja je bila v letu 2017 pripravljena v predlogu Zakona o dolgotrajni oskrbi in zavarovanju za dolgotrajno oskrbo. Predlog sledi osnovnim ciljem, kot so zagotavljanje dostopnosti do kakovostnih storitev, vzdržnega financiranja, celostne obravnave oseb, spodbujanje oskrbe na domu ali v skupnosti. V letu 2017 so se tudi začele priprave na izvedbo pilotnih projektov, ki so se začeli izvajati v letu 2018 in v okviru katerih so se v treh pilotnih okoljih (urbano, ruralno, semi-ruralno) v vzhodni kohezijski regiji Slovenije testirale predlagane zakonodajne rešitve na področju dolgotrajne oskrbe. Priprava pilotnih projektov je v posameznih delih podprta tudi s sodelovanjem Službe Evropske komisije za podporo strukturnim reformam.</p>

	<p>Zagotovi dolgoročno vzdržnost in ustreznost pokojninskega sistema, vključno s povišanjem zakonsko določene upokojitvene starosti in omejevanjem predčasnega upokojevanja.</p>	<p>Po sprejemu Bele knjige za prihodnji razvoj pokojninskega sistema¹ je sredi leta 2017 Ekonomsko-socialni svet sprejel Izhodišča za prenovo sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki predstavlja pomemben korak v smeri nadaljnjega razvoja in stabilnosti javnega pokojninskega sistema. Prav tako povečuje zaupanje vseh generacij v javni pokojninski sistem in je pomemben predvsem v smislu socialnega dialoga. Skupna izhodišča med drugim postavljajo ustrezno pokojnino in javno finančno vzdržnost pokojninskega sistema kot enakovredna cilja. Socialni partnerji so se strinjali, da je zato potrebno dodatno povečanje dejanske upokojitvene starosti in sočasni oz. predhodni ukrepi na trgu dela, ki bodo prispevali k zgodnjemu zaposlovanju mladih in podaljšanju aktivnosti starejših. Cilj dokumenta je sprejetje nove zakonodaje na tem področju do konca prehodnih obdobj sedanjih pokojninske zakonodaje (do leta 2020), ki bi se uveljavljala postopoma in z daljšimi prehodnimi obdobji, o katerih bi se dogovorili. Na podlagi usmeritev iz dokumenta bodo pravočasno pripravljene zakonske spremembe na področju pokojninskega in invalidskega zavarovanja v Sloveniji z učinkom po letu 2020, ki bodo sprejete po ustaljenem postopku v sodelovanju s socialnimi partnerji.</p>
	<p>Poveča zaposljivost nizko usposobljenih in starejših delavcev z ukrepi vseživljenjskega učenja in aktivacijskimi ukrepi.</p>	<p>V 2017 so bile sprejete nekatere zakonske podlage za nadaljnje izboljševanje delovanja trga dela, predvsem na področju učinkovitejše aktivacije starejših, manj izobraženih, mladih in dolgotrajno brezposelnih.</p> <p>V 2017 je bila s spremembo Zakona o urejanju trga dela uvedena dodatna spodbuda za zaposlovanje brezposelnih z nižjo oziroma srednjo izobrazbo, ki prejemajo denarno nadomestilo. Za brezposelne pa so bili sprejeti tudi ukrepi na področju sankcioniranja kršitev v času njihove prijave na Zavodu za zaposlovanje z namenom aktivacije in reintegracije na trg dela. Obe spremembi sta se pričeli izvajati v 2018.</p> <p>V letu 2018 se bodo pričele izvajati tudi posebne aktivnosti, katerih namen je vključevanje oseb, ki so pred izgubo zaposlitve, v ukrepe na trgu dela. Z nudenjem celovite podpore osebam v obliki informiranja, motiviranja, kariernega svetovanja, različnih usposabljanj in izobraževanj, se bo omogočil lažji prehod na nova delovna mesta ali v novo zaposlitev in preprečevalo njihov prehod v brezposelnost.</p> <p>Poleg obstoječih ukrepov za dolgotrajne brezposelne osebe je bila v 2017 za njih uvedena priprava posebnega integracijskega zaposlitvenega plana. Zavod za zaposlovanje po 12 mesecih brezposelnosti pripravi oceno stanja in prednosti ter področja za izboljšanje možnosti za zaposlitev. S prilagajanjem dela z dolgotrajno brezposelnimi in starejšimi se je okrepilo tudi sodelovanje z centri za socialno delo.</p> <p>V 2017 je bilo izvedenih več ukrepov za spodbujanje zaposlovanja starejših, ki se bodo nadaljevali tudi v prihodnje. Med ukrepi je projekt »Aktivni do upokojitve«, v okviru katerega delodajalci dobijo finančno spodbudo in interventni ukrep nižanja stroškov dela za delodajalce ter projekt Zaposli.me. Posebna pozornost je namenjena tudi podjetjem, in sicer se s posebnim ukrepom (Celovita podpora podjetjem za</p>

¹ http://www.mddsz.gov.si/fileadmin/mddsz.gov.si/pageuploads/dokumenti__pdf/dpd/2Bela_knjiga_o_pokojninah.pdf

		<p>aktivno staranje delovne sile) izvaja vrsto aktivnosti, katerih namen je okrepiti kompetence starejših zaposlenih, ozaveščati o negativnih demografskih trendih in potrebnih prilagoditvah nanje ter zagotavljati podporo delodajalcem za učinkovito upravljanje s starajočo se delovno silo</p> <p>V okviru Jamstva za mlade je bilo izvedenih več ukrepov, ki kratkoročno in dolgoročno lajšajo prehod iz izobraževanja na trg dela. Eden izmed dolgoročnih ukrepov je stalna nadgradnja svetovalnega procesa na Zavodu za zaposlovanje, s ciljem da se poveča kvaliteta svetovanja brezposelnim in da se mlade opolnomoči, da prevzamejo odgovornost za učinkovito vodenje lastne kariere. V letu 2018 se v okviru vseživljenjskega učenja vzpostavljajo tudi Karierni centri za mlade, katerih primerni namen bo opolnomočenje mladih za načrtovanje kariere.</p> <p>V prvi polovici 2018 se je pričel izvajati tudi ukrep učnih delavnic pri delodajalcih s področja socialnega podjetništva, ki brezposelni osebi omogoča praktično usposabljanje za konkretno delovno mesto s pomočjo mentorjev in po zaključenem usposabljanju tudi subvencionirano zaposlitev za najmanj šest mesecev.</p> <p>V letu 2017 je bil vzpostavljen projekt, katerega namen je pridobiti celovit vpogled v prekarno delo in učinke, ki jih ima takšno delo na posameznika in družbo v celoti, ter pridobiti podlago za oblikovanje nadaljnjih ukrepov za omejevanje negativnih učinkov prekarnosti z vidika pravnega, ekonomskega, socialnega in zdravstvenega varstva. V bodoče se bodo iskale rešitve tudi na področju vse večjega vpliva digitalizacije na delovne procese.</p>
2	Nadalje razvije alternativne vire financiranja za hitro rastoča podjetja.	<p>V letu 2017 je bil ključni ukrep na področju spodbujanja financiranja izvedba pripravljanih aktivnosti projekta Finančni instrumenti 2014-2020 (EU sredstva). Ministrstvo za gospodarstvo kot posredniški organ in SID banka sta podpisala sporazum o financiranju v višini 253 milijonov evrov, kar vključuje tudi Naložbeno strategijo in Poslovni in finančni načrt sklada skladov do leta 2023. Izvajanje finančnih instrumentov bo potekalo prek finančnih posrednikov, ki jih bo SID banka izbrala skladno s sporazumom o financiranju. Tudi v naprej se bodo nadaljevale aktivnosti za izboljšanje dostopa do financiranja za mala in srednje velika ter mikro podjetja preko SID banke, Slovenskega podjetniškega sklada in Slovensko regionalno razvojnega sklada.</p> <p>Slovenski podjetniški sklad omogoča dostop do ugodnih finančnih virov v obliki subvencij za zagon podjetij, semenskega kapitala (konvertibilno posojilo, lastniški vložki) v kombinaciji z nepovratnimi sredstvi v obliki mentoriranja, usposabljanja in mreženja, mikrokreditov, garancij za bančne kredite s subvencijo obrestne mere. Slovenski podjetniški sklad sodeluje tudi v CEFOF (Srednjeevropski sklad skladov tveganega kapitala). SID banka je iz Posojilnega sklada za MSP (4 kreditne linije) dodeljevala ugodne kredite za poslovanje MSP, mikrofinanciranje, za zaposlovanje in investiranje ter RRI. Dodatno je uspešno izvajala instrument »potrežljivih posojil«, razvila koncepte novih ukrepov za spodbujanje investiranja in za spodbujanje izvoza, ki bodo pričeli z izvajanjem v 2018. Slovenski regionalno razvojni sklad je omogočil dostop do ugodnih posojilnih virov, v manjši meri celo v kombinaciji z</p>

	<p>nepovratnimi sredstvi oz. samih nepovratnih sredstev (na območju, kjer živi avtohtoni narodni skupnosti) in izvedel razpis za regijske izvajalce garancijskih shem, na katere je prenesel dolgoročne finančne vložke za izvajanje regijskih garancijskih shem. Poleg naštetih ukrepov izvajalskih institucij je predvideno nadaljnje zagotavljanje sredstev za spodbujanje RRI preko Ministrstva za gospodarstvo (MGRT) in javne agencije SPIRIT.</p>
<p>Zmanjša ovire za vstop na trg z revizijo regulacije proizvodnih trgov in zmanjšanjem upravnega bremena.</p>	<p>Sprejeti Zakon o spodbujanju investicij prinaša novost v izenačitvi domačih in tujih investitorjev, saj se uvajajo isti ukrepi spodbujanja investicij tako za domače kot za tuje investitorje (investicijske spodbude, pogoji, merila in postopek dodeljevanja investicijskih spodbud, ki so subvencije, spodbude v obliki kredita, garancije in subvencionirane obrestne mere, samoupravna lokalna skupnost lahko na podlagi neposredne pogodbe o nakupu nepremičnin proda nepremičnine gospodarski družbi po cenah, ki so nižje od tržnih). Določa tudi aktivnosti spodbujanja investicij in internacionalizacije gospodarskih družb. Posebej se opredeljuje strateško investicijo ter ugotovitev izpolnjevanja pogojev, kot tudi določa nov razlastitveni namen za strateške investicije, ki so v javnem interesu in prispevajo k javni koristi zaradi pospeševanja gospodarske rasti in zaposlovanja, skladnega regionalnega razvoja.</p>
<p>Izboljša konkurenco, profesionalizacijo in neodvisen nadzor na področju javnih naročil.</p>	<p>V letu 2018 se je nadaljevalo z uporabo elektronskih dražb predvsem pri delu državnih organov. V tem času se je tudi povečalo izvajanje skupnih naročil, v številu postopkov za več kot 500 odstotkov (iz 78 na 448), v vrednosti pa skoraj za 300 odstotkov (iz 104 mio € na 305 mio €). Močno se je povečalo izvajanje transparentnih postopkov, od leta 2015 do leta 2017 se je število postopkov s pogajanja brez predhodne objave prepolovilo (iz 20 na 10,6%).</p> <p>V letu 2018 se je nadaljevala tehnološka prenova informacijskega sistema za izvajanje elektronskega javnega naročanja (eJN), in s 1.4.2018 je zaživela popolnoma elektronska oddaja ponudb, ki izjemno povečuje transparentnost javnega naročanja</p> <p>V maju 2018 je bil sprejet Akcijski načrt za izboljšanje sistema in profesionalizacije v javnem naročanju, s 27 podrobnimi ukrepi in kratko ter srednjeročnimi cilji, s ciljem večje kakovosti in učinkovitosti sistema javnega naročanja. Posebno pozornost bomo še naprej namenjali tudi spodbujanju in učinkoviti implementaciji strateškega javnega naročanja, socialnim kriterijem in rešitvam, ki bodo onemogočale socialni dumping ter dosegli celovito informatizacijo postopkov, vključno s pravnim varstvom v postopkih javnega naročanja.</p>
<p>Izvede privatizacije v skladu z obstoječimi načrti.</p>	<p>Izvedba posameznih ciljev strategije upravljanja kapitalskih naložb države je opredeljena v vsakoletnem letnem načrtu upravljanja, ki ga SDH predloži vladi v soglasje do konca novembra. Po odločitvi Evropske komisije mora Republika Slovenija do konca leta 2018 prodati najmanj 50 odstotkov plus eno delnico NLB, svoj delež v lastništvu banke pa na ciljni delež 25 odstotkov plus ena delnica dokončno znižati do konca leta 2019. SDH izvaja vse potrebne aktivnosti za doseg navedenega cilja, kakor tudi za prodajo 100-odstotnega deleža Republike Slovenije v Abanki do 30. 6. 2019.</p>

Tabela pregled ciljev EU 2020

Europe 2020 – nacionalni cilji in trenutno stanje	
<p>Stopnja zaposlenosti: 75% 2017: 73,4%</p>	<p>Stopnja delovne aktivnosti (20 – 64 let) se v zadnjih letih postopno povečuje in je v letu 2017 dosegla 73,4%, v drugem četrtletju 2018 pa 75,5% (cilj do leta 2020 je 75%).</p> <p>Ukrepi aktivne politike zaposlovanja so usmerjeni k povečanju zaposljivosti ranljivih skupin na trgu dela (starejših, nižje in srednje izobraženih oseb, mladih in dolgotrajno brezposelnih). V prvih osmih mesecih 2018 je bilo v APZ vključenih več kot 21.000 oseb, kar je za 28% več kot v enakem obdobju 2017 in skoraj 85% vseh vključitev v letu 2017. Med vsemi vključenimi je bilo največ dolgotrajno brezposelnih (37,9%), mladih do 29 let (28,89 %), starejših od 50 let (27 %) in nižje izobraženih (23,6 %). Na letni ravni (2017) se delež vključenih brezposelnih starejših od 50 let povečuje na 26 %. Povečuje se tudi delež vključenih brezposelnih oseb z nizko izobrazbo. V letu 2017 je bilo v različne programe APZ vključenih 4.565 oseb z nizko izobrazbo, kar predstavlja 18,2 % vseh vključenih v tem obdobju.</p> <p>Za višjo zaposlenost dolgotrajno brezposelnih je bila v 2017 uvedena priprava posebnega integracijskega zaposlitvenega načrta. V letu 2017 je bilo med vsemi dolgotrajno brezposelnimi 29,8 % vključenih v ukrepe aktivne politike zaposlovanja. Zastavljen cilj za 2018, da 35 % vključenih v ukrepe APZ zavzamejo dolgotrajno brezposelni, bo presežen, saj je že konec avgusta 2018 med vsemi udeleženi v ukrepih APZ sodelovalo skoraj 38% dolgotrajno brezposelnih.</p> <p>Povečuje se obseg ukrepov usmerjenih v zaposlovanje starejših. V zadnjih letih se izvaja več konkretnih ukrepov za spodbujanje zaposlovanja starejših v obliki subvencij ali zniževanja stroškov dela. Prav tako beležimo večji delež starejših, ki ostajajo v zaposlitvi kljub temu da izpolnjujejo pogoje za starostno upokožitev. To je posledica uvedbe novega ukrepa, sprejetega s spremembami pokojninske zakonodaje leta 2015 (ZPIZ-2B). Gre posebno zakonsko spodbudo za odložitev uveljavitve pravice do starostne pokojnine na poznejši čas po izpolnitvi pogojev zanjo. Povprečno število uživalcev 20 % predčasne ali starostne pokojnine se je v letu 2017 v primerjavi z letom 2016 povečalo za 47,3% (na 6460 uživalcev). Z novjšimi ukrepi pa se predvsem spodbuja prilagajanja podjetij starejšim zaposlenim, v ospredju je projekt celovita podpora podjetjem za aktivno staranje delovne sile (ASI). V okviru tega je bil v 2017 oblikovan in objavljen katalog ukrepov in dobrih praks in ukrepov za učinkovito upravljanje starajoče delovne sile, v 2018 pa se izvajajo tematske delavnice za vodilne delavce. Od 2017 do 2020 poteka tudi več razpisov za razvoj strategij podjetij za upravljanje s starejšimi zaposlenimi ter za dvig njihovih kompetenc, hkrati se predvideva izbor pilotnih projektov inovativnih rešitev za ohranjanje produktivnosti starejših zaposlenih v podjetjih. Na izzive staranja prebivalstva je bila v letu 2017 sprejeta strategija dolgožive družbe, ki podaja okvir za ukrepanje (zaposlenost oz.</p>

	<p>delovna aktivnost, zdravo in varno življenje vseh generacij, vključenost v družbo in oblikovanje okolja za aktivnost v celotnem življenju) in predvideva pripravo akcijskih načrtov. Za njihovo usklajenost in spremljanje strategije bo skrbel na novoustanovljen Svet za medgeneracijsko sodelovanje. V postopku sprejemanja pa je tudi Resolucija o nacionalnem programu varnosti in zdravja pri delu. Z Ukrepi za zagotavljanje visoke ravni varnosti in zdravja pri delu, preventive in dobro zdravje delavcev sta nujen predpogoj za podaljševanje delovne dobe. Podaljševanje delovnega življenja je močno odvisno od ustrezne prilagoditve delovnih mest in organizacije dela, vključno z delovnim časom, dostopnostjo delovnih mest in intervencijami na delovnih mestih, namenjenih starejšim delavcem. Strategija predvideva tudi pripravo praktičnih smernic za ocenjevanje tveganj, s poudarkom na tveganjih, s katerimi se srečujejo določene skupine delavcev. Izvedbeni dokumenti nacionalnega programa so triletni akcijski načrti, v katerih bodo določeni konkretni ukrepi, izvajalci ukrepov, finančni viri, roki ter način spremljanja izvedbe ukrepov.</p> <p>Ob trenutni gospodarski rasti in izboljšanju razmer na trgu dela ter ob demografski sliki pa je v Sloveniji zaznati pomanjkanje določene delovne sile, predvsem nizko in srednje kvalificirane. V ta namen Slovenija sklepa bilateralne sporazume na področju zaposlovanja s ciljnim državam in v skladu z akcijskim načrtom obstoječe Strategije delovnih migracij 2010-2020 uvajanja enotni postopek za delovna dovoljenja; sprejem seznam deficitarnih poklicev, kjer ni predhodne kontrole trga dela.</p>
<p><i>Vlaganje v raziskave in razvoj: 3% of BDP</i> <i>2016: 2%</i></p>	<p>Delež javnih in zasebnih naložb v raziskave in razvoj v Sloveniji je na ravni povprečja EU, a od leta 2013, ko je dosegel 2,6 % BDP do leta 2016 znižal na 2 % BDP, saj je BDP rasel hitreje od vlaganj raziskave in razvoj. Slovenija v letu 2018 zato že povečuje javna sredstva za 12 % v primerjavi z letom 2017. Ključni izziv pa ostaja dolgoročno vzdržna in stabilna rast sredstev, kar je osnova za strateško načrtovanje institucij.</p> <p>Za boljšo povezanost izobraževanja, znanosti in gospodarstva/negospodarstva z namenom, da se vzpostavi redni in kontinuiran dialog med ključnimi deležniki s ciljem identifikacije ukrepov, ki bodo izboljšali sodelovanje se sestaja posvetovalno telo. Na prednostnih področjih Slovenije opredeljenih v S4 – Slovenski Strategiji pametne specializacije so bila vzpostavljena Strateška razvojna inovacijska partnerstva (SRIP), ki združujejo relevantne deležnike iz gospodarstva, javne raziskovalne zavode, univerze oziroma fakultete, posamezne šole ter v določenih primerih tudi nevladne organizacije. SRIP so v letu 2017 pripravili akcijske načrte za programe skupnega razvoja, internacionalizacijo in razvoj kadrov, državi pa služijo tudi kot sogovornik za potrebne sistemske ukrepe. Na ta način S4 postaja osrednji vzvod vzpostavitve in krepitve dialoga med ključnimi deležniki znanosti, gospodarstva in izobraževanja, s čimer tudi pomembno vpliva na kompleksno razvojno transformacijo slovenskega gospodarstva.</p> <p>V letu 2018 se že izvajajo ali pa so v pripravi nekateri novi ukrepi na področju raziskovalne dejavnosti, s katerimi bo omogočeno povečanje sredstev za delovanje inštitutov in univerz, nakup raziskovalne opreme, podpora raziskovalcem na začetku</p>

	<p>raziskovalne poti, kot tudi možnost dodatnih komplementarnih instrumentov. Krepijo se raziskovalna področja, saj bo omogočeno dodatno sodelovanje v projektih, ki krepijo evropski raziskovalni prostor, npr. PRIMA, ERA-net in angažma v okviru ESFRI projektov.</p> <p>V pripravi so tudi še nerealizirani ukrepi iz Raziskovalne in inovacijske strategije Slovenije 2011-2020, s katerimi bi postale raziskovalne inštitucije bolj konkurenčne, imele bodo večjo možnost usmerjanja svojih raziskav, z uspešnostjo svojega dela in doseganjem zastavljenih kazalnikov bodo upravičeni do dodatnih sredstev. Predvideva se večja fleksibilnost na področju nagrajevanja raziskovalcev. Tesnejše sodelovanje z gospodarstvom in večja avtonomija inštitucij pri trženju znanja, ustvarjenega v okviru raziskovalnega dela. bi bila vzpostavljena z nacionalnim konzorcijem pisarn za prenos tehnologij (krepitev sodelovanja med gospodarstvom in raziskovalnimi organizacijami, podpora komercializaciji razvitih rešitev in spodbujanje povpraševanja ter krepitev razvojnih kompetenc inštitucij).</p> <p>Predvidena je priprava in izvedba večine ukrepov v okviru strukturnih sredstev, s poudarkom na krepitvi sodelovanja gospodarstva in akademske sfere ter na spodbujanju raziskovalcev na začetku kariere ter njihove mobilnosti. Spodbujeni bodo ukrepi na področju raziskovalne infrastrukture. V polnem teku bo izvajanje projekta InnoRenew, ki predstavlja nov, mednarodno primerljiv in konkurenčen center odločnosti s področja lesarstva, podprta bo vzpostavitev superračunalniškega centra, v okviru NRRRI pa bo podprto tudi vlaganje v raziskovalno infrastrukturo.</p> <p>Novembra 2017 je zaživel projekt ustanovitve Centra za kreativnost, ki bo spodbujal podjetja v povezovanju s kulturnimi in kreativnimi sektorji za razvoj novih in inovativnih produktov. Med drugim gre tudi za spodbujanje podjetništva na specifičnih in novih področjih uveljavljanja in uporabe tradicionalnih obrti, veččin, tehnologij in materialov, za nadgradnje blagovnih znamk v povezavi s kulturo in varovanimi vrednotami (npr. kulturno krajino, znanjem, tehnikami, ljudskimi običaji ...).</p>
<p><i>Zmanjšanje emisij toplogrednih plinov: +4% (v primerjavi z 2005)</i></p>	<p>Drugo letno poročilo o izvajanju OP TGP 2020 kaže, da je Slovenija na dobri poti k doseganju nacionalnega cilja na področju zmanjševanja emisij iz ne-ETS sektorjev. V letu 2015, so bile emisije toplogrednih plinov (TGP) iz ne-ETS sektorjev nižje od letnega cilja kar za 13,4 %. Vendar, pa so se v letu 2015 emisije iz ne-ETS sektorjev povečale za 2,2 % glede na leto prej. Prve ocene kažejo na to, da se bodo povečale tudi v letu 2016, zabeležena je bila 7,4 % rast emisij v prometu, kar se lahko odrazi v 3,7 % rasti skupnih emisij iz ne-ETS sektorjev. Ocena doseganja ciljev po Odločbi 406/209/ES kljub naraščanju emisij TGP ostaja pozitivna.</p> <p>Poročilo podrobneje ugotavlja, da so finančna sredstva, namenjena za izvajanje programa, skladna z načrti. Učinki vloženih javnofinančnih sredstev na zmanjšanje emisij TGP in na gospodarsko rast ter zaposlenost pa bodo v prihodnje lahko veliko večji, v kolikor bo za izvajanje ukrepov OP TGP 2020 namenjenih dovolj kadrovskih zmogljivosti, okrepljeno usposabljanje za izvajanje ukrepov ter vzpostavljeni procesi sodelovanja deležnikov v</p>

	<p>zgodnjih fazah oblikovanja ukrepov in pri vprašanih implementacije ukrepov.</p> <p>Možnosti za zmanjševanje izpustov toplogrednih plinov iz kmetijstva se pri rastlinski proizvodnji kažejo predvsem v uporabi energetske varnejših tehnologij, učinkovitejšem gospodarjenju z dušikom, ki vključuje vrsto in količino, pa tudi čas in način uporabe gnojil, optimizacijo gnojenja na podlagi analize tal in gnojilnega načrta, v obdelavi tal, izbiri ustreznega kolobarja z dovolj velikim deležem metuljnic in ozelenitvi tal.</p>
<i>Cilj obnovljivih virov energije: 25 %</i>	<p>V letu 2005 je bil delež obnovljivih virov energije (OVE) v končni skupni rabi energije 16,2 %, v letu 2016 pa 21,3 %, kar je 0,5 % pod zastavljenim letnim ciljem. Razlog je zlasti zaostajanje pri izvajanju programa na področju prometa in električne energije. Za povečanje deleža OVE v rabi bruto končne energije na 25 % do leta 2020 predstavljajo ključno vlogo spodbude za proizvodnjo toplote in elektrike iz OVE preko Operativnega programa za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014 -2020, EKO sklada in Agencije za energijo, ki se vsako leto dodeli sredstva za podporno shemo električne energije iz OVE.</p>
<i>Učinkovita raba energije: 82,86 Twh</i>	<p>Slovenija si je v okviru AN URE 2020 zastavila cilj izboljšanja energetske učinkovitosti do leta 2020, tako da raba primarne energije leta 2020 ne bo preseгла 7,125 mio toe (82,86 TWh). Za leto 2016 Slovenija ostaja v okvirih indikativnega cilja 78,2 TWh, vendar pa se je ta glede na leto prej povečala za 5 %. Razlog je predvsem 3,9 % povečanje rabe končne energije, pri čemer je leta 2016 prišlo do povečanja v vseh sektorjih. S tem se je pokazalo, da lahko že kratkotrajna, a velika rast rabe končne energije, v katerem izmed sektorjev, povzroči tudi rast rabe primarne energije. Bistven vpliv na rabo primarne energije predstavlja sektor prometa s kar 39 % skupne rabe končne energije. Slednja je v tem sektorju zelo spremenljiva, poleg tega pa je vpliv ukrepov učinkovite rabe energije (URE) na rabo energije v tem sektorju omejen. V sektorju industrije, kjer se je raba končne energije povečala za 1 %, bo treba za doseganje indikativnega cilja za leto 2020 še bolj zmanjšati energetske intenzivnosti. V sektorju gospodinjstev, kjer je bila v letu 2016 vrednost 10 % nad indikativnim ciljem za leto 2020, pa bo potrebno zagotoviti nadaljevanje ukrepov URE s primernim obsegom in intenzivnostjo.</p>
<i>Zgodnje opuščanje šolanja : 5% 2017: 4,3%</i>	<p>Slovenija je na področju zgodnjega opuščanja šolanja že uresničila cilj strategije Evropa 2020 (manj kot 10 %). Po podatkih Eurostata je bilo v letu 2017 v Sloveniji 4,3 % mladih, starih 18–24 let, ki so opustili šolanje, preden so pridobili srednješolsko izobrazbo, kar je nižje od povprečja EU (10,7 %). Slovenija se tako uvršča med tri najuspešnejše države, kjer je delež nižji od 5 %.</p> <p>Slovenija ima za preprečevanje zgodnjega opuščanja izobraževanja vzpostavljene preventivne ukrepe. Ti omogočajo odkrivanje učencev, pri katerih obstaja tveganje opustitve šolanja, nudenje strokovne in učne pomoči ter vključitev v svetovalni proces na šoli. Poleg tega v Sloveniji veliko pozornost namenjamo tudi ukrepom za zagotavljanje varnega in spodbudnega učnega okolja, ki zajema tako krepitev socialnih veščin, strpnosti, spoštovanja drugačnosti kot omogočanje razvoja in doseganje čim višje ravni ustvarjalnosti.</p> <p>Več ukrepov cilja na vzpostavitev spodbudnega šolskega okolja za učence z migrantskim</p>

	<p>ozadjem, ki tako v Sloveniji kot v EU pogosteje opustijo šolanje kot njihovi vrstniki.</p> <p>Ukrepe za uspešno vključevanje otrok priseljencev iz drugih jezikovnih in kulturnih okolij v izobraževanje zajemajo pouk slovenščine kot tujega jezika, pouk maternih jezikov, usposabljanje učiteljev za medkulturnost kot novo obliko sobivanja in podobno. Sprejet je bil program opismenjevanja v slovenščini za tuje govorce, s posebnim dodatkom za odrasle, stare od 15 do 18 let, ki omogoča njihovo vključevanje v osnovnošolsko izobraževanje. Prav tako je vzpostavljena spletna stran z informacijami za vodstva šol, učitelje, starše in vso zainteresirano javnost o različnih vidikih vključevanja priseljencev.</p> <p>V 2017 so bile sprejete spremembe Zakona o gimnazijah in Zakona o poklicnem in strokovnem izobraževanju, ki so posebno pozornost namenjata lažjemu in ustrežnejšemu vključevanju dijakov priseljencev v vzgojo in izobraževanje.</p> <p>S podporo evropskega socialnega sklada so nastala gradiva za poučevanje in učenje slovenščine kot tujega jezika, ki so dostopna na spletu. Objavljen je bil tudi razpis »Krepitev socialnih in državljskih kompetenc strokovnih delavcev (2016-2021)«, ki bo preko programov profesionalnega usposabljanja deloval v smeri opolnomočenja strokovnih delavcev za uspešnejše vključevanje otrok, učencev, dijakov in študentov priseljencev ter otrok večinske kulture. Eden izmed ciljev projekta je poleg spodbujanja medkulturnega dialoga in sprejemanje drugačnosti tudi priprava predloga programa dela z otroki priseljencev, ki bo vseboval tudi utemeljeno priporočeno število ur učenja slovenščine za otroka priseljenca, in sicer za področje predšolske vzgoje, osnovnošolskega izobraževanja po vzgojno-izobraževalnih obdobjih in srednješolskega izobraževanja. Program bo pripravljen do junija 2018. Razvojni projekti, ki so v teku, delujejo s ciljem izdelave predloga programa za delo z otroki priseljenci v rednem izobraževanju in krepitve kompetenc učiteljev za vključevanje otrok priseljencev. Posebna skrb je namenjena otrokom z mednarodno zaščito in mladoletnikom brez spremstva, saj resorji sodelujejo pri njihovi namestitvi v dijaške domove, njihovi oskrbi in vključitvi v sistem izobraževanja.</p>
<p><i>Cilj terciarnega izobraževanja: 40%</i> <i>2017: 46,4%</i></p>	<p>V Sloveniji je 46,4 % visoko izobraženih prebivalcev, starih od 30-34 let. V tem pogledu je cilj strategije Evropa 2020 (40 %) že uresničen.</p> <p>V letu 2017 so že veljale spremembe, ki jih je prinesla novela Zakona o visokem šolstvu, ki vplivajo predvsem na sistem financiranja in upravljanja visokošolskih zavodov. Le-tem je bila tako omogočena večja fleksibilnost in odzivnost glede na potrebe trga dela, hkrati pa še optimizacija njihovega delovanja. Na področju financiranja se s spremembo letna proračunska sredstva za študijsko dejavnost postopno povečujejo, dokler se ne doseže raven 1 % BDP, in sicer najkasneje v obdobju petnajstih let od uveljavitve zakona. Leta 2016 so se tako glede na leto 2015 sredstva povečala za kar 5,9 %, v letu 2017 pa so bila glede na leto prej višja za 2,5 %.</p> <p>Pripravljen je predlog rešitev za povsem nov način definicije javne službe na področju</p>

	<p>visokega šolstva, način podeljevanja (in odvzema) koncesij ter za spremembe delovne in pedagoške obveznosti.</p> <p>Slovenija številne ukrepe izvaja tudi s pomočjo strukturnih sredstev . Na področju visokega šolstva so bili zaključeni razpisi predvsem s ciljem internacionalizacije visokošolskega prostora (obiski študentov v tujini, projektna gostovanja na slovenskih visokošolskih zavodih, gostovanje tujih strokovnjakov in visokošolskih učiteljev na slovenskih visokošolskih zavodih). To področje bo aktualno tudi v prihodnjih letih, saj se ponovno razpisujejo sredstva za mobilnost visokošolskih učiteljev in strokovnjakov.</p> <p>Spodbujalo se bo usposabljanje visokošolskih učiteljev za uvajanje inovativnih prožnejših oblik učenja in poučevanja, na podlagi katerih se bo izboljšala kakovost visokošolskega izobraževanja ter okrepil prenos spretnosti in znanj na študente. Le-ti pridobivajo tudi znanja o didaktični uporabi IKT. Nadaljevalo se bo spodbujanje mobilnosti študentov iz socialno šibkih okolij. Namen te operacije je povečanje mednarodne mobilnosti slovenskih študentov iz socialno šibkih okolij na izmenjavah v tujini ob komplementarnem financiranju mobilnosti preko programa Erasmus+. Vzpostavljen bo sistem spremljanja zaposljivosti oziroma zaposlenosti visokošolskih diplomantov. Podpirali se bodo projekti sodelovanja z gospodarstvom in negospodarstvom v lokalnem in regionalnem okolju.</p> <p>Podprti bodo projekti študentov za proučevanje različnih kreativnih in inovativnih rešitev za izzive negospodarskega in neprofitnega sektorja. Na visokošolskih zavodih so v popolnosti zaživeli karierni centri.</p>
<p><i>Cilj znižanja števila prebivalcev pod pragom revščine: - 40.000 persons</i> <i>2017:-16.000</i></p>	<p>Slovenija sodi med države, ki jih je gospodarska kriza močno prizadela, kar je pokazala tudi rast indikatorjev s katerimi merimo revščino in socialno izključenost. Negativni trendi so se ustavili leta 2014, od takrat pa vsako leto beležimo zniževanje tako stopnje tveganja revščine kot kazalnikov socialne izključenosti (ki so pod EU povprečjem). Glede na zadnje statistične podatke, objavljene junija 2018, se je stopnja revščine ponovno znižala in znaša 13,3 %. Socialni transferji so 2017 stopnjo tveganja revščine znižali 0,3 odstotne točke bolj kot leta 2016, pokojnine pa za 0,6 odstotne točke bolj ko leta, kar velja pripisati spremembam socialne in pokojninske zakonodaje sprejete v preteklem obdobju. Pozitivni trend beležimo tudi glede življenjske ravni gospodinjstev. Tako v , saj letu 2017 beležimo rast razpoložljivega dohodka in sicer na 636 EUR za enočlansko gospodinjstvo, ter dvig praga revščine – za kar 232 EUR. Nadalje beležimo padanje stopnje tveganja revščine za gospodinjstva z vzdrževanimi otroki. Podatki iz leta 2018 (za leto 2017) kažejo, da so indikatorji revščine in socialne izključenosti najvišji pri gospodinjstvih z nizko delovno intenzivnostjo in pri starejših ljudeh. V zvezi s tem je bilo sprejetih več ukrepov, katerih učinki se bodo odrazili v prihodnjih statističnih pregledih. V 2017 so bili odpravljeni praktično vsi varčevalni ukrepi, obenem pa so bili sprejeti novi ukrepi , ki imajo neposreden vpliv na zmanjševanje stopnje revščine in socialne izključenosti, ki se bo predvidoma odrazila v statistikah za leto 2018 (objavljane junija 2019).</p> <p>V letu 2017 so se spremembami Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev ponovno uvedli 7. in 8. dohodkovni razred pri otroškem dodatku (od 64% do 99% povprečne neto</p>

plače na družinskega člana). Predvideva se, da bo do otroškega dodatka upravičenih še približno 50.000 otrok. V 2018 sprejeta novela Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih ukinja varčevalni ukrep vezanosti pravice do pomoči ob rojstvu otroka na cenzus in ponovno uvaja to pravico kot univerzalno kar pomeni, da ne bo več vezana na materialni položaj družine.

Z novelo Zakona o socialnovarstvenih prejemkih smo s 1. februarjem 2017 ukinili zaznambe na nepremičninah in vračilo prejete pomoči za prejemnike varstvenega dodatka in denarne socialne pomoči v primeru, ko ima posameznik oziroma družina v lasti stanovanje ali stanovanjsko hišo v vrednosti do 120.000 evrov. Število upravičencev VD se je do avgusta 2018 v primerjavi z decembrom 2016 sicer povečalo v vseh starostnih razredih (za 9000 upravičencev), vendar je največji porast števila opazen med upravičenci v višjih starostnih razredih. Tako se je, število upravičencev do VD, starejših od 65 let, v letu 2017 povečalo kar za 70%. Namen ukrepa je bil izboljšati položaj starejših, med katerimi so zelo visoke stopnje tveganja revščine, še posebej starejših enočlanskih gospodinjestev, zato ukrep ocenjujemo kot uspešen in predpostavljamo, da se bo v prihodnjih letih vsaj delno odrazil tudi v upadu stopnje tveganja revščine starejših.

Lanska sprememba Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju je uvedla nov institut zagotovljenega zneska najnižje starostne ali invalidske pokojnine v višini 500 evrov, in sicer v primeru, če starostna ali invalidska pokojnina za zakonsko predpisano polno pokojninsko dobo po vsakokratnih predpisih ne dosega tega zneska. Po podatkih Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije bo do višje pokojnine v navedenem znesku upravičenih 52.622 upokojenecv. Povprečno se je starostna pokojnina zvišala za 24,38 evra, invalidska pa za 37,62 evra. V letu 2016 so se tako pokojnine v skladu z zakonom, ki ureja izvrševanje proračuna, uskladile za 1,1 %, v letu 2017 pa v višini 1,15 %. V letu 2018 so se pokojnine uskladile dvakrat, in sicer poleg redne uskladitve po sistemskem zakonu v mesecu januarju za 2,2 %, še izredno v mesecu aprilu za 1,1 %. Oboje pozitivno vpliva na zniževanje tveganja revščine starejših, še posebej samskih starejših žensk, ki so med najbolj izpostavljenimi tveganju revščine.

Z vidika preprečevanja naraščanja revščine med delovno aktivnimi posamezniki in upoštevanje razmeroma ugodno gospodarsko situacijo in ukrepe za spodbujanje konkurenčnosti v preteklih letih, se je minimalna plača v letu 2018 uskladila za 4,7 % na novo določeni bruto znesek 842,79 evrov, s čimer se neto dohodek samske osebe brez otrok, ki na podlagi pogodbe o zaposlitvi dela za polni delovni čas dviguje nad prag revščine, ki je v letu 2016 znašal 616 evrov.

V letu 2017 je bila izvedena raziskava minimalnih življenjskih stroškov, katere izsledki so bili, da znaša znesek minimalnih življenjskih stroškov samske delovne aktivne osebe, ki denarno socialno pomoč prejema začasno, 441,67 evra. Zakonodajca zavezuje, da je v primeru, če razlika med višino veljavnega osnovnega zneska minimalnega dohodka in višino na novo ugotovljenih minimalnih življenjskih stroškov presega 20 %, potrebno določiti novo višino osnovnega zneska minimalnega dohodka. V letu 2018 je bila sprejeta novela Zakona o socialno varstvenih prejemkih, ki je v letu 2018 osnovni znesek

minimalnega dohodka dvignila na 385,05 evra, ki zaradi uskladitve znaša 392,75 evra.

Za večjo učinkovitost, kakovost in dostopnost je v teku reorganizacija centrov za socialno delo. Reorganizacija zajema spremembo organizacijske strukture, informativni izračun in projekt socialne aktivacije (glej priporočilo 2). Z reorganizacijo bo ustanovljenih 16 novih območnih centrov za socialno delo, ki bodo nastali s spojitvijo dosedanjih 62 centrov za socialno delo. Reorganizacija bo uveljavljena oktobra 2018 v skladu z 2017 sprejetimi spremembami Zakona o socialnem varstvu. Pomemben del reorganizacije je celosten pristop k socialni aktivaciji oseb (večinoma dolgotrajnimi upravičenci do socialnih transferjev), ki se soočajo s kompleksno socialno problematiko in so in najdlje oddaljeni od trga dela. V letu 2018 se bo program socialne aktivacije nadaljeval in je del projekta reorganizacije centrov za socialno delo. Cilj vključitve v program je dvig socialnih, funkcionalnih ter delovnih kompetenc s katerimi se uporabnik programa ob izhodu približa trgu dela. S programi socialne aktivacije povezujemo spekter programov socialnega vključevanja s programi aktivne politike zaposlovanja. S tem se povezuje delo centrov za socialno delo z uradi za delo, ter spodbuja sodelovanje tudi z drugimi relevantnimi deležniki. Projekt je delno sofinanciran iz sredstev Evropskega socialnega sklada.